

jeg for mit Bedkommende ikke gaae ind paa det nærværende Lovforslag i sin Heelhed, ligesom heller ikke paa nogen af de Paragraffer, der nu ere under Forhandling.

Indenrigsministeren: Idet jeg haaber, at det ærede Thing vil fastholde det Resultat, som er fremkommet af den Afstemning, der nys fandt Sted efter en udførlig Forhandling, skal jeg ikke undlade med et Par Ord at besvare de Bemærkninger, den ærede Landsthingsmand fremsførte. Regjeringen befinder sig jo ved Spørgsmaal af denne Art udsat for en dobbelt Fare, ligesom den ogsaa sædvanlig er udsat for Angreb fra to forskjellige Sider. Paa den ene Side bliver den opfordret til at fremme forskjellige Foretagender af beskaffet Natur; der klages over Regjeringen, naar den mener ikke at have Evne til at fremhjalpe sliige Foretagender. Fra forskjellige Egne, fra forskjellige Landsdele, fra forskjellige Steder, hvor der er Spørgsmaal om større Foretagender, henvender man sig til Regjeringen og Rigsdagen med Opfordring om Understøttelse i en eller anden Form, enten om ligefremme Tilskud eller om Forskud, for at Sagen kan gaae; og der er en naturlig Drift, en naturlig Lust hos Regjeringen til, hvor den kan, at fremme saadanne gavnlige Foretagender. Paa den anden Side bliver der naturligviis altid den Betragtning tilbage, om man ikke paalægger Landet større Byrder, end det kan bære, om man ikke er for villig til at række en hjælpsom Haand. Det er ganske naturligt, det er en Betragtning, der fra forskjellige Sider kan frembyde sig. Hvad dette Foretagende angaaer, har jo naturligviis Regjeringen nøie og omhyggeligt overveiet, om Landets finansielle Tilstand, om Forholdene i det Hele vare af den Natur, at man burde tilraade Rigsdagen at paalægge Landet en Byrde som den, hvorom der her er Spørgsmaal. Dette Spørgsmaal har været underkastet en moden og omhyggelig Overveielse, og Resultatet har været, at Forholdene vare af den Natur, at man burde tilraade en saadan Byrdes Overtagelse for at naae et saa betydeligt Formaal som det her tilsigtede. Jeg har allerede tidligere fremhævet flere Momenter i saa Henseende, der have havt en afgjørende

Indflydelse paa Regjeringen, jeg skal her kun nævne et, som ligger saa overordentlig nær. For Tiden er Landets Communicationsbudget meget bebyrdet, behæftet med meget store Udgifter; men Forholdene stille sig saaledes, at i Løbet af nogle Aar vil et Beløb af 4 à 500,000 Rd., som i de senere Aar har været anvendt til sydske Hovedlande, blive frit, og der vil saaledes paa Landets Communicationsbudget være et betydeligt Beløb, som vil kunne anvendes til det Formaal, der her er Spørgsmaal om. Det vil naturligviis ikke medgaae i sit fulde Omfang; men jeg nævner det her, da denne Gonto ligger saa nær, for at vise, at der er god Grund til med Fortrosthed ogsaa i saa Henseende at see Landets finansielle Fremtid imøde.

Vesfely: Naar den ærede Landsthingsmand har udtalt, at man skal være forsigtig med at understøtte større Foretagender, kan jeg i Almindelighed være enig med ham deri. Det forekommer mig imidlertid, at Jernbaner høre ind under et andet Begreb, idet Anlægget af saadanne er en Forbedring af Communicationsmidlerne i Landet. Det er — kan man vel kalde det — en Nødvendighed for hele Landets Udvikling; jo bedre Communicationsmidlerne ere, jo mere vil Formuen i Landet udvikle sig. Det er for mig en Hovedbetragtning, hvorfor jeg gaaer ind paa nærværende Lovforslag, at Landet skal blive stand til at kunne bære større Byrder; derfor skulle vi gaae ind paa dette Lovforslag, for at Udviklingen af Velstanden kan tage til i en hurtigere Grad. Det kan vel være, at der vil gaae adskillige Aar hen, inden denne Jernbane vil kunne forrente sig — jeg for min Part antager det; men desuagtet finder jeg det nyttigt og gavnligt i finansiell Henseende at gaae ind paa denne Forbedring af Communicationen. Det er navnlig for den Stand, som den ærede Landsthingsmand omtalte, for Agerdyrkerne, af den høieste Grad af Vigtighed, at de ved lettere Communicationsmidler kunne bringe deres Varer til det rigtige Marked. Jeg skal ikke her gaae ind paa nogen Undersøgelse, om det rigtige Marked for en stor Deel af Jylland ligger mod Øst eller Vest; men jo hurtig-